

СТАНОВИЩЕ¹

От проф. д-р Здравка Константинова

(научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление
3.5. Обществени комуникации и информационни науки (История на българската журналистика)

с дисертационен труд на тема: „ОТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ МЕДИИТЕ И ВЛАСТТА В
БЪЛГАРИЯ В ПЕРИОДА МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЙНИ“,

представен от Стоян Емилов Генов, редовен докторант в катедра „История и теория на журналистиката“ на Факултета по журналистика и масова комуникация
с научен ръководител: проф. д-р Здравка Константинова

Темата на дисертацията „Отношенията между медиите и властта в периода между двете световни войни“ е първата по рода си. Досега липсва такава мащабно, интердисциплинарно проучване на един от основните проблеми в масовата комуникация в един от най-невралгичните, сложни периоди в нашата история. По това време доминиращата медия у нас е периодичният печат, затова и работата на дисертанта е съсредоточена върху него. В цяла Европа има бум на периодичните издания след края на Първата световна война. Ето защо и в България особеностите в отношенията между властта и медиите се проявяват основно чрез пресата от тяхна страна. Дисертантът търси ценностен, граждански, обществен, интердисциплинарен компас за обективизиране на изследването.

В лабораторията на историята се индикират актуални, невралгични проблеми на тези отношения, които биха били много полезни за изследователи от широк хуманитарен спектър, за лекционни курсове по история на българската журналистика, за по-широка читателска аудитория.

¹ Забележка: Текстът в курсив предлага опорни точки за оценка на изследователските резултати. Препоръчителен обем на становището – 2-3 стандартни страници

Обхваната е пространна библиография, която свидетелства за познаване и прилагане съответно на най-качествени трудове от българската и световната наука. Проучен е обширен емпиричен масив от периодични издания и публикации в тях: 2989 публикации по страниците на 31 периодични издания за период от 21 години.

Стоян Генов подхожда към изследването със солиден теоретичен интердисциплинарен заряд от медиязнанието, обща история на България, политология, социология, правни науки.

Глава първа „Комуникационни теории и теории за обществата, засягащи отношенията между медиите и властта“ е базирана на опитите за типологизиране на медийните системи, теоретични комуникационни изследвания, ключови трудове върху функционирането на властта, политиката и държавата, история на журналистиката – чуждестранна и българска, свободата на печата, цензурата и медийното законодателство в България, изследвания по история на България, за българската икономика, мемоарно-документални книги.

Облягайки се на авторитетни автори в обширен обхват (по света и у нас) дисертантът уточнява понятийния апарат през власт, политика, държава, функции на държавната власт, форми на държавно управление и медийни системи, функции на медиите, обществено мнение, свобода на словото, цензура. Отбелязани са и ролята на финансирането, на личността. Открити са основни маркери за отношението между медиите и властта.

Глава втора представя плътна историческа и медийна панорама на България в междувоенния период.

В исторически аспект се открояват особеностите на изследваното време през взаимоотношенията между институциите, положението на Конституцията, социалното напрежение, особеностите на политическата система, характеристики на партиите, на авторитаризма, политическото насилие, репресиите.

Открити, групирани са и ключови исторически събития, през които се прави изследователски медиен сондаж. Превратите: на 9 юни 1923 г. и на 19 май 1934 г. Насилието: юнските бунтове от 1923 г., убийството на министър-председателя Александър Стамболийски, Септемврийското въстание от 1923 г., Атентата в църквата „Св. Неделя“ на 16 април 1925 г.

Групирани са и проявления на цензурата, представено е медийното законодателство.

В очертаването на медийната система обяснимо е акцентирано върху пресата. Добре е, че са засегнати и въпросите за собствеността като ключов фактор, за правната рамка, за ролята на печата за изграждането на политически партии и лидери. Посочени са и периодичните издания, които са на фокус в емпиричното изследване, тук не бива да фигурира условността

„и др.“. За съжаление все още е затруднен достъпът до немалко заглавия от изследвания период. Би било добре да се включат и в. „Пладне“ (1928–1934) от спектъра на изданията на БЗНС, в. „Литературен глас“ (1928–1944) – много чувствителен към общественно-политическите въпроси.

В първа и във втора глава се проявява и умението на Стоян Генов да извлича екстрактно знание от масиви от знакови трудове в съответната област.

Главните научни приноси на дисертацията са в трета глава. Тя сполучливо е структурирана чрез своеобразни напречни разрези като: „Пресата и властта на всяка цена“, „Печатът и законодателната рамка за журналистите“, „Темата за насилието по страниците на печата“. Класификации на медийното съдържание по темата са онагледени чрез сполучливи графики, таблици. Факсимилетата от пресата би трябвало да са с текстове под тях.

В тази част от дисертационния труд се въвежда за първи път в научно обращение значим масив от текстове. Има известен дисбаланс в позоваването на периодичните издания - преобладават от десния и от центристкия спектър. Отляво се чувства известна празнина.

Изследователски задълбочения, интердисциплинарен подход на автора му помага в стремежа към обективност в този толкова сложен, критичен период от история на България. Той нюансира въз основа на конкретните сондажи както негативни, така и положителни прояви на българската журналистика и медии, които го водят до убедителни авторови обобщения с приносен характер.

Стоян Генов проявява умения на екстрактно, точно и ясно писане, със задълбочена култура на мисленето и на изразяването.

Дисертационният труд съдържа задълбочен анализ със стойностни приноси. Спазени са академичните стандарти за научни трудове. Препоръчвам на уважаемото научно жури да гласува „За“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Стоян Генов - докторант в катедра „История и теория на журналистиката“ на Факултета по журналистика и масова комуникация – в професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (История на българската журналистика).

Дата:

Рецензент: